

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Παροχή κινήτρων για επενδύσεις σε έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία στην υγεία

Σημαντικές ανακοινώσεις στο πλαίσιο του Συνεδρίου 2nd R&D & Innovation in Healthcare Conference 2022

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2022 – Με τη διαδικτυακή παρουσία περισσότερων από **200 συμμετέχοντες** ολοκληρώθηκε την Τετάρτη, 23 Φεβρουαρίου με μεγάλη επιτυχία το συνέδριο “**Research & Development and Innovation in Healthcare**”, που διοργανώθηκε για 2^η χρονιά από τη **Boussias** και το **Health Daily** υπό την αιγίδα της Πανελλήνιας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ), του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ), του Συλλόγου Αντιπροσώπων Φαρμακευτικών Ειδών & Ειδικοτήτων (ΣΑΦΕΕ), της Ελληνικής Εταιρείας Φαρμακευτικής Ιατρικής (ΕΛ.Ε.Φ.Ι.), του Pharma Innovation Forum (PIF), του Συλλόγου Επιχειρήσεων Διεξαγωγής Κλινικών Μελετών Ελλάδας (HACRO), του Ινστιτούτου Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του Ιδρύματος Τεχνολογίας & Έρευνας (IMBB), του Ελληνικού Ινστιτούτου Pasteur και του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ). Κύριος θεματικός άξονας του φετινού Συνεδρίου ήταν η **Υγεία ως κινητήριο δύναμη για την ελληνική Οικονομία**, καθώς η επιστημονική έρευνα στον κλάδο της υγείας αποτελεί πλέον ένα ευρύ επενδυτικό πεδίο που μπορεί να υποστηρίξει τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας. Στο συνέδριο συμμετείχαν **32 σημαντικοί και καταξιωμένοι θεσμικοί παράγοντες, ακαδημαϊκοί και στελέχη της φαρμακευτικής αγοράς**, οι οποίοι συζήτησαν για την εφαρμογή πρωτοβουλιών προαγωγής της καινοτόμου έρευνας και ανάπτυξης στον κλάδο της Υγείας, μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων οι οποίες εκτείνονται σε όλους τους τομείς του κλάδου. Μεγάλος χορηγός του συνεδρίου ήταν ο Όμιλος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη (ΟΦΕΤ), ενώ υποστήριξαν το συνέδριο οι εταιρίες: ΕΛΠΕΝ, Coronis, IQVIA και JANSSEN.

Το συνέδριο άνοιξε τη διαδικτυακή του αυλαία το με κεντρικό συντονιστή τον **Νίκο Πολύζο** Καθηγητή Διοίκησης και Οργάνωσης Υπηρεσιών Υγείας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών, Δημοκρίτειο Παν. Θράκης (ΔΠΘ). Η **Χαριέττα Ελευθεροχωρινού**, Υπεύθυνη Επενδύσεων Καινοτομίας & Στρατηγικών Συνεργασιών της IQVIA, στο πλαίσιο της κεντρικής ομιλίας αναφέρθηκε στην πληθώρα χρήσεων της τεχνητής νοημοσύνης στην υγεία, από την ανακάλυψη και ανάπτυξη ενός φαρμάκου μέχρι την παροχή ιατροφαρμακευτικής φροντίδας στους ασθενείς.

Στην 1^η ενότητα που εστίασε στην Καινοτομία στην Υγεία ως Στρατηγική Επιλογή για την ανάπτυξη, τη βιωσιμότητα και τις επενδυτικές ευκαιρίες και την οποία συντόνισε ο **Κυριάκος Αναστασιάδης**, Καθηγητής Καρδιοχειρουργικής Α.Π.Θ., Διευθυντής Καρδιοθωρακοχειρουργικής Κλινικής, Π.Γ.Ν.Θ. , ΑΧΕΠΑ, Πρόεδρος Τμήματος Ιατρικής Α.Π.Θ απηύθυνε ομιλία ο **Χρήστος Δήμας**, Υφυπουργός Έρευνας και Καινοτομίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ο οποίος επεσήμανε πως η πανδημία απέδειξε με τον πιο εμφανή τρόπο ότι η επιτάχυνση της καινοτομίας και η στήριξη της έρευνας οδηγούν σε αποτελεσματικές λύσεις και στον χώρο της υγείας. Συνέχισε λέγοντας ότι τα ερευνητικά κέντρα της χώρας μας κάνουν εξαιρετική δουλειά, με αξιοσημείωτα ερευνητικά αποτελέσματα. Για την ανάγκη δημιουργίας «γέφυρας» μεταξύ της ακαδημαϊκής και της

επιχειρηματικής κοινότητας στον τομέα της υγείας μίλησε στη συνέχεια ο **Γιώργος Μέγας**, Συντονιστής του Ελληνικού κόμβου EIT Health, ΕΚΤ. Όπως ανέφερε, μέσω του ελληνικού κόμβου του ΕΚΤ πάνω από 70 εταιρείες έχουν υποστηριχθεί ώστε να λάβουν χρηματοδότηση από προγράμματα. Για την προσπάθεια να συγκεραστούν οι νέες τεχνολογίες, η έρευνα και η επιχειρηματικότητα σε έναν χώρο, στο Ινστιτούτο Έρευνας & Εκπαίδευσης του Ομίλου ELPEN, μίλησε ο **Κωνσταντίνος Α. Στρατάκης**, Διευθύνων Επιστημονικός Σύμβουλος και Διευθυντής του Ινστιτούτου, ενώ ο **Στράτος Στυλιανίδης**, Αντιπρύτανης Έρευνας και Δια Βίου Εκπαίδευσης, ΑΠΘ, ανέφερε ότι σήμερα υπάρχουν σε πλήρη λειτουργία 300 εργαστήρια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, ενώ ένα εμβληματικό παράδειγμα είναι η ειδική μονάδα βιοϊατρικής έρευνας και εκπαίδευσης, με τη μονάδα κλινικών ερευνών να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Την πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση πάνελ έκλεισε με ομιλία της η **Λένα Μπορμπουδάκη**, Διοικήτρια 7ης Υγειονομικής Περιφέρειας Κρήτης αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι το ΕΣΥ μπορεί με κατάλληλες ενέργειες να αποτελέσει μοχλό και πεδίο ανάπτυξης, έρευνας και καινοτομίας.

Το συνέδριο συνεχίστηκε με δύο πολύ σημαντικές ομιλίες: της **Κυριακής Μπακιρτζή**, Συντονίστριας Ακαδημαϊκού Προγράμματος ΠΕΦ και του **Παναγιώτη Κυριακόπουλου**, Business Researcher, Adam Smith Business School, Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης πάνω στο θέμα των Σύγχρονων Τεχνολογικών Πάρκων και πως αυτά θα βοηθήσουν στη διάχυση της καινοτομίας σε επιχειρήσεις του κλάδου της υγείας.

Τα κίνητρα που έχει δώσει η κυβέρνηση για επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη στο χώρο της φαρμακοβιομηχανίας και τα αιτήματα του κλάδου για να επιτευχθούν τα παραπάνω συζητήθηκαν στο στρογγυλό τραπέζι με τίτλο «**Προοπτικές ανάπτυξης της Παραγωγής και της Φαρμακευτικής Έρευνας στην Ελλάδα**» που διοργανώθηκε με την πρωτοβουλία και την ουσιαστική συμβολή της Πανελληνίας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας. Ανοίγοντας τη συζήτηση ο Αναπληρωτής Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων **Νίκος Παπαθανάσης**, δήλωσε ότι το 2022 θα σηματοδοτήσει μια νέα εποχή ανάπτυξης για τον κλάδο, δεδομένου ότι η κυβέρνηση κατόρθωσε να δώσει τα κατάλληλα κίνητρα για να στηρίξει το κομμάτι της έρευνας, με σημαντικά όπλα τα διαρθρωτικά ταμεία, όπως το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 και το ΕΣΠΑ 2021-2027. Όπως ανέφερε, τον Μάρτιο θα ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση για το ΕΣΠΑ και σε αυτό βασίζεται η «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», που εξαλείφοντας γραφειοκρατικά εμπόδια θα προσελκύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον. Αναφερόμενος στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο, ο κ. Παπαθανάσης είπε ότι περιλαμβάνει πολλές καινοτομίες, ενώ για το επενδυτικό clawback αναγνώρισε ότι δεν πρέπει να έχει χρονικό ορίζοντα μικρότερο από 7 έτη.

Για πρώτη φορά μετά από χρόνια έχουμε κίνητρα και νέα εργαλεία για στήριξη των επενδύσεων και της έρευνας, δήλωσε ο Πρόεδρος της ΠΕΦ, **Θεόδωρος Τρύφων**, ο οποίος αναγνώρισε τη σημασία του επενδυτικού clawback που θέσπισε η κυβέρνηση, ωστόσο, όπως είπε, ο κλάδος χρειάζεται σταθερό περιβάλλον και πρέπει να γίνουν πολλά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Τόνισε ότι οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες προγραμματίζουν επενδύσεις ύψους 1,2 δισ. ευρώ για τα επόμενα χρόνια, ωστόσο για να διευκολυνθούν αυτές οι επενδύσεις, θα πρέπει να μειωθεί η γραφειοκρατία, να λυθούν ζητήματα χωροταξικά και κυρίως να αναθεωρηθεί η φαρμακευτική δαπάνη και να επιλυθεί το ζήτημα του clawback και του rebate. Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του ΣΦΕΕ, **Ολύμπιος Παπαδημητρίου**, σημείωσε ότι παρότι οι διεθνείς εταιρείες στην Ελλάδα βρίσκονται σε λιγότερο ευέλικτη θέση, θέλουν να παραμείνουν στη χώρα, υπό την προϋπόθεση να όμως να είναι οικονομικά υγιείς. Τόνισε ότι το επενδυτικό clawback δεν μπορεί να θεωρείται εργαλείο διαχείρισης από

την Πολιτεία, ενώ στάθηκε ιδιαίτερα στο θέμα προσέλκυσης των κλινικών μελετών, τονίζοντας ότι θα πρέπει η χώρα να ακολουθήσει χωριστό μονοπάτι για τις επενδύσεις και άλλο μονοπάτι για τις κλινικές μελέτες, φέρνοντας ως παράδειγμα την πολιτική που ακολούθησε η Πορτογαλία. Ο Αντιπρόεδρος της ΠΕΦ, **Δημήτριος Δέμος**, εξέφρασε την αισιοδοξία του για το μέλλον των ελληνικών φαρμακοβιομηχανιών, τονίζοντας ότι υπάρχει μια τεράστια ευκαιρία να πρωταγωνιστήσουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και τόνισε ότι το επενδυτικό clawback θα πρέπει να συνεχίσει να υπάρχει, η φαρμακευτική δαπάνη ωστόσο πρέπει να αναθεωρηθεί. Ανακοίνωσε ότι η Demo θα παράγει πρώτη ύλη για τα φάρμακα στην Ελλάδα και θα επενδύσει δυναμικά στον τομέα της βιοτεχνολογίας. Τον άδικο καταμερισμό του clawback και την καθυστέρηση στις εγκρίσεις φαρμάκων, που μπορεί να διαρκέσει έως 2,5 ή ακόμα και 3 χρόνια, επισήμανε ο **Νικόλαος Μπουφίδης**, Αντιπρόεδρος ΠΕΦ, ενώ ο **Δημήτριος Ψαχούλιας**, Pharmacist, MSc, PhD R&D Manager & QP, Uni-Pharma, ανέφερε ότι ο Όμιλος Φαρμακευτικών Εταιρειών Τσέτη την τελευταία διετία χρηματοδότησε από ίδια κεφάλαια 19 ερευνητικά έργα προϋπολογισμού, 997.810 ευρώ.

Τη στρογγυλή τράπεζα με θέμα «**Ιατρική Ακριβείας: Το Νέο Παράδειγμα Έρευνας & Ανάπτυξης**» και συντονίστρια την κα **Δέσποινα Σανούδου** Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φαρμακογονιδιωματικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ & Συνεργαζόμενο Μέλος ΔΕΠ, ΙΙΒΕΑΑ άνοιξε με ομιλία του ο **Θανάσης Κυριαζής**, Γενικός Γραμματέας Έρευνας & Τεχνολογίας αναφέροντας ότι στις μέρες μας, καμία στρατηγική ανάπτυξης δεν μπορεί να είναι βιώσιμη αν δεν επενδύει στη γνώση και στην αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και των καινοτομιών. Στη συνέχεια ο **Δρακούλης Γιαννουκάκος**, Διευθυντής Ερευνών, Εργαστήριο Μοριακής Διαγνωστικής, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος ανέφερε ότι υπάρχουν 65.000 νέες διαγνώσεις καρκίνου ετησίως με μεγάλο μέρος αυτών να χρειάζεται μοριακή ανάλυση καθώς και το σημαντικό γεγονός ότι ακόμη δεν υπάρχει ψηφιακό αρχείο Νεοπλασιών που δημιουργεί μεγάλο κενό στην έρευνα και καινοτομία. Κατόπιν τον λόγο πήρε ο **Δημήτριος Βλαχάκης**, Επίκουρος Καθηγητής Γενετικής, Τμήμα Βιοτεχνολογίας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών όπου μεταξύ άλλων έκανε τη διαπίστωση ότι ενώ υπάρχει έκρηξη στην Ιατρική πληροφορία, υπάρχει μεγάλος όγκος μη δομημένης πληροφορίας καθώς δεν υπάρχει επικοινωνία σε μια κοινή βάση δεδομένων. Ο επόμενος ομιλητής, **Βασίλης Γεωργούλιας**, Ομότιμος Καθηγητής Ογκολογίας, Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Δικτύου Ιατρικής Ακριβείας στην Ογκολογία, τόνισε ότι ήταν επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας και στη χώρα μας ενός Εθνικού δικτύου Ιατρικής Ακριβείας στον τομέα της ογκολογίας το οποίο και ιδρύθηκε τον Αύγουστο του 2018, με στόχο να προσφέρει εξειδικευμένη ανοχή και θεραπεία στους ασθενείς. Τις παραπάνω διαπιστώσεις υπερθεμάτισε και η **Καίτη Αποστολίδου**, Πρόεδρος Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου (ΕΛΛ.Ο.Κ) προσθέτοντας ότι υπάρχουν ακόμα αρκετά εμπόδια εξέτασης βιοδεικτών έτσι ώστε οι ασθενείς να έχουν, μεταξύ άλλων, πρόσβαση σε νέες θεραπείες. Τις σημαντικές αυτές και χρήσιμες τοποθετήσεις συμπλήρωσε με την ομιλία της η **Μαρία Παγώνη** Πρόεδρος Ελληνικής Αιματολογικής Εταιρείας, παρουσιάζοντας με παραδείγματα ασθενών τα οφέλη της Ιατρικής Ακριβείας η οποία, με καθορισμό προγνωστικών δεικτών και δεικτών παρακολούθησης, δίνει σημαντικά στοιχεία για στοχευμένη θεραπεία για κάθε ασθενή.

Η τελευταία ενότητα ήταν αφιερωμένη στην **Τεχνητή Νοημοσύνη & Μεγάλα Δεδομένα στην Κλινική Έρευνα & Ανάπτυξη με συντονιστή τον Νίκο Κωστάρα**, Γενικό Διευθυντή IQVIA. Στην εισαγωγική του ομιλία ο Γενικός Γραμματέας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης **Δημοσθένης Αναγνωστόπουλος**, έκανε λόγο για την πολύτιμη εμπειρία που αποκτήθηκε στην μετά covid-19 εποχή και βάσει της εμπειρίας αυτής η Κυβέρνηση θα σχεδιάσει τη νέα στρατηγική σε ότι αφορά τα θέματα

τεχνητής νοημοσύνης και μεγάλων δεδομένων. Ο **Μάρκος Ολλανδέζος**, Διευθυντής Επιστημονικών Θεμάτων της Πανελλήνιας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ) έκανε αναφορά για έλλειψη επιδημιολογικών δεδομένων και δεδομένων που αφορούν στις ανάγκες των ασθενών. Η έλλειψη οργανωμένων δεδομένων, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, συνέβαλε στον εκτροχιασμό της φαρμακευτικής δαπάνης, επέτρεψε τη δημιουργία στρεβλώσεων στο χώρο της φαρμακευτικής πολιτικής αλλά και αυθαιρεσιών στο ύψος των προϋπολογισμών φαρμακευτικής δαπάνης στην περίοδο του μνημονίου. Από την πλευρά του ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ) **Μιχάλης Χειμώνας** τόνισε ότι η Πολιτεία πρέπει να δει το θέμα της διαχείρισης των στοιχείων ολιστικά και να υπάρξει συντονισμός των διαφόρων εμπλεκόμενων μερών. Ανέφερε δε ότι τα οφέλη από τη χρήση της Τεχνητής νοημοσύνης είναι πολλαπλά. Ο **Δημήτρης Σκαλτσάς**, συνιδρυτής Intelligencia παρουσίασε τις λύσεις που προτείνει η εταιρία του σε ότι αφορά τη διαχείριση των μεγάλων δεδομένων στην κλινική έρευνα ως πρωτοπόρα εταιρία στο χώρο. Η **Βαρβάρα Μπαρούτσου**, Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Φαρμακευτικής Ιατρικής (ΕΛ.Ε.Φ.Ι) τόνισε τη σημασία που έχει η χρήση ενός οργανωμένου ηλεκτρονικού φακέλου υγείας για τις κλινικές δοκιμές,. Η **Ευαγγελία Κοράκη**, Πρόεδρος HACRO, Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος Coronis Research ΑΕ. ανέφερε ότι στον κύκλο ανάπτυξης ενός φαρμάκου έχει παρατηρηθεί ότι περίπου 50% του συνολικού κόστους έρευνας και ανάπτυξης δαπανάται στη φάση των κλινικών δοκιμών και το υπόλοιπο 50% δαπανάται στο προκλινικό στάδιο ανακάλυψης του φαρμάκου, καθώς και σε διάφορες ρυθμιστικές διαδικασίες. Είναι συνεπώς σημαντικό όλα τα δεδομένα που αφορούν την κλινική δοκιμή να συλλέγονται με τρόπο αποτελεσματικό, κάτι στο οποίο μπορεί να συμβάλει η ψηφιακή τεχνολογία. Τέλος, ο **Νίκος Δέδες**, Πρόεδρος της Ένωσης Ασθενών Ελλάδος μίλησε για τα πλεονεκτήματα της αξιοποίησης των μεγάλων δεδομένων και τόνισε ότι οι ασθενείς μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες στη χώρα μας.